

Kornelia JasioneK

Miejska Biblioteka Publiczna w Jastrzębiu-Zdroju

mediateka@biblioteka.jastrzebie.pl

TRZESZCZĄCE WINYLE, czyli 50. Winyl Giełda w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju

Streszczenie: Winyl Giełda organizowana jest w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju od 2015 r. Comiesięczne spotkania gromadzą wielu miłośników muzyki. Spotkać tu można zarówno kolekcjonerów płyt i zabytkowego sprzętu audio, wytrawnych melomanów, jak i tych, którzy chcą przekonać się, jak brzmiał XX wiek. Kolejne edycje giełdy są okazją do wymiany i rozmów na tematy związane z muzyką i nie tylko.

Słowa kluczowe: mediateka, Winyl Giełda, płyty winylowe, płyty analogowe, zbiory muzyczne

Od pewnego czasu obserwujemy prawdziwy renesans płyt winylowych. Młodszy i starszy wygrzebuje ze strychów, piwnic i innych zakamarków płyty swoich rodziców i dziadków. Wyszukują je na portalach ogłoszeniowych, kupują w sklepach lub zdobywają na giełdach. Nastąpiła moda na kolekcjonowanie płyt analogowych i odtwarzanie ich na gramofonach. Czarne płyty zyskują na popularności, chociaż do niedawna były dostępne tylko w wyspecjalizowanych sklepach, komisach czy podczas tematycznych giełd. Obecnie są do kupienia nawet w popularnych dyskontach.

Na fali tej popularności zrodził się pomysł zorganizowania giełdy płytowej także w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju, świętującej w tym roku jubileusz 75-lecia działalności. Z taką propozycją do jednej z agend biblioteki – Mediateki – zgłosili się dwaj czytelnicy, a zarazem koneserzy muzyki – Mariusz Ćwikliński i Dariusz Paplak. Po uzyskaniu aprobaty dyrektor biblioteki Marii Kucharskiej przystąpiono do działania. W ten sposób w październiku 2015 r. odbyła się pierwsza Winyl Giełda. Organizacyjnie za wydarzenie odpowiada Mediateka i wpisało się ono na stałe do kalendarza imprez bibliotecznych. Za nami już ponad 50 spotkań miłośników czarnej płyty. Ciągłe mamy w pamięci nasze obawy, a jednocześnie nadzieję, że jest to właśnie „to coś”, czego potrzebują lokalni melomani.

Fot. 1. Winył Giełda w plenerze

Źródło: zbiory archiwalne Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju.

Mediateka, to kawał historii, wydarzeń, osób i emocji, to ponad cztery dekady działalności. Utworzeniu tej agendy przyświecał jeden cel – gromadzenie i udostępnianie materiałów muzycznych. Obecna Mediateka zastąpiła Wypożyczalnię Zbiorów Muzyczno-Fonograficznych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju, popularnie nazywaną działem muzycznym lub audio. Gromadzenie materiałów dźwiękowych – płyt analogowych i kaset magnetofonowych – rozpoczęto w 1979 r. Pierwszą płytą analogową, którą zresztą do dziś można wypożyczyć, była płyta zespołu Gawęda. Kolekcja winyli w Mediatece liczy blisko 3 600 egzemplarzy. Mniej więcej w tym samym czasie w zbiorach pojawiła się książka mówiona. Przez wiele lat biblioteka współpracowała z Polskim Związkiem Niewidomych (PZN) – Koło Jastrzębie-Zdrój, organizując spotkania dla członków PZN, pozyskując kolejne tytuły, jak i sprzęt do odtwarzania tychże zbiorów np. czytniki czy powiększalniki tekstu. Pracownik agendy był też członkiem wspierającym PZN.

Grono użytkowników Mediateki sukcesywnie wzrastało, pojawiły się nowe nośniki umożliwiające odtwarzanie muzyki, więc i placówka musiała iść z duchem czasu. Już w 1989 r. rozpoczęto gromadzenie płyt kompaktowych. Pierwszym egzemplarzem była płyta zespołu Deep Purple *Made In Japan*. Obecnie płyty kompaktowe są najliczniejszymi zbiorami, kolekcja liczy ponad 16 000 egzemplarzy.

W 2003 r. zbiory rozszerzyły się o kolejny rodzaj dokumentu – płyty DVD z koncertami i teledyskami. Zbiór ten tworzy obecnie ponad 2 500 tytułów. Pierwszą płytą był album *Rainmaker* zespołu Iron Maiden. Do dyspozycji czytelników pozostają także koncerty w formacie Blu-ray.

Od roku 2007 użytkownicy Mediateki mogą korzystać z kolekcji filmów liczącej ponad 1 500 tytułów, a kinową przygodę zapoczątkował film *Dzieci z Bullerbyn*.

Fot. 2. 40-lecie Mediateki

Źródło: zbiory archiwalne Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju.

Mediateka oferuje także książki, broszury i czasopisma o tematyce muzycznej oraz kursy do nauki języków obcych. Literatura muzyczna to doskonały dodatek dla miłośników muzyki, osób uczących się gry na instrumentach czy tak po prostu dla zwykłego użytkownika, który w różnym stopniu interesuje się muzyką. Mediateka prenumeruje trzy znane, popularne i wartościowe tytuły: „Presto”, „Jazz Forum” i „Teraz Rock”. Z czasopism można skorzystać na miejscu lub wypożyczyć do domu. Do dyspozycji zainteresowanych pozostają także numery archiwalne obejmujące różne gatunki muzyczne: „Gazeta Magnetofonowa”, „Metal Hammer”, „Presto”, „Twój Blues”, „Bravo”, „Brum”, „Gitarzysta”, „Jazz A Go Go”, „Machina”, „Magazyn Muzyczny”, „Non Stop”, „Popcorn”, „Ruch Muzyczny”, „Rock’n’roll”, „Studio”, „Tylko Rock”, „XL”.

Na zgromadzony przez lata zbiór muzyczny składają się czołowe dokonania polskich i zagranicznych kompozytorów, nagrania muzyki rozrywkowej, klasyki polskiej i zagranicznej, nagrania reprezentujące różne gatunki muzyczne, w tym: jazz, blues, heavy metal, rock, pop, muzykę elektroniczną, filmową, etniczną, folkową, piosenki dla dzieci itp. Mediateka ma zbiory o charakterze uniwersalnym obejmujące publikacje polskie i obce, przeznaczone dla czytelników zróżnicowanych pod względem wiekowym i zawodowym. Są to zbiory różnorodne, tak jak różnorodni są użytkownicy Mediateki. Ważny element zbioru stanowią regionalia – nagrania jastrzębskich muzyków i zespołów.

Biblioteka użytkuje system biblioteczny PROLIB M21. Wszystkie procesy biblioteczne są automatyzowane, czytelnicy mają możliwość całodobowego zamawiania i rezerwowania dokumentów dźwiękowych. Pełna baza dokumentów znajduje się w katalogu INTEGRO.

Z obserwacji pracowników Mediateki wyłania się obraz użytkownika w pełni ukształtowanego muzycznie, kierującego się swoimi pasjami i zainteresowaniami, ale niestroniącego od poznania i zainteresowania się nowym gatunkiem muzycznym czy wykonawcą. Większe zainteresowanie danym wykonawcą czy gatunkiem muzyki często powiązane jest z organizowanym festiwalem, koncertem, wydaniem nowego albumu lub niestety nagłym odejściem artysty. Warto jednak zauważyć, że duża liczba użytkowników to grupa prawdziwych muzycznych pasjonatów – ludzi w sile wieku i czynnych zawodowo, głównie mężczyzn.

Mediateka wypełniając działalność statutową służy mieszkańcom miasta poprzez upowszechnianie i promocję czytelnictwa, a także poprzez działalność informacyjną i kulturalno-edukacyjną. Istotną formą pracy z użytkownikami są spotkania autorskie z dziennikarzami, pisarzami, muzykami. Naszymi gośćmi byli m.in.: Dionizy Piątkowski, Marek Niedźwiecki, Hirek Wrona, Irek Dudek, Stefan Czerniecki, Izabella Klebańska, Piotr Stelmach, Leszek Biolik, Sebastian Riedel, Marcin Sitko, Piotr Schmidt, prof. Jacek Niedziela-Meira. Ponadto w Mediatece mają miejsce promocje płyt lokalnych muzyków – wydarzenia te są zawsze okazją do rozmów o ich twórczości i o muzyce.

Mediateka organizuje koncerty, zachęcając do wspólnej zabawy, świętowania i poznawania różnorodnej twórczości i wykonawców. Zagrali u nas: Carrantuohill, Universe, Grzybowski Band, Redlin, Kajetan Drozd Band, Miles Away, Janusz Muniak Quartet, Yellowlips, Bartek Pieszka i Michał Kapczuk, Tomasz Żółtko, Marcin Styczeń, Przemysław Strączek, Edilson Sanchez. Edukacja muzyczna skierowana do młodych jastrzębian realizowana jest w formie warsztatów muzycznych prowadzonych przez rodzimych muzyków: Tomasza Andrzejewskiego, Przemysława Strączka, Karola Niezgodę, Adama Janczarę, Szymona Borkowskiego, ale także gości zagranicznych jak chociażby Frank Parker (USA), Flavio Li Vigni (Italia), Francesco Agnulli (Italia), Teriver Cheng (Hong Kong), Xu Fengxia (Chiny).

Każdego roku w ramach „Muzycznego Października”, nawiązując do obchodzonego 1 października Międzynarodowego Dnia Muzyki organizowany jest blok imprez skupionych wokół muzyki.

Działalność Mediateki to także współpraca z lokalnymi placówkami oświatowymi, którym proponowany jest udział w lekcjach multimedialnych i wykładach poświęconych muzyce, miastu i bibliotekom. Ofertę dopełniają różnorodne warsztaty naukowe, artystyczne czy archeologiczne (te ostatnie były nie lada wyzwaniem) organizowane we współpracy z Centrum Nauki Kopernik, Teatrem Pantominy „TOK” czy Teatrem Lektur Szkolnych. Mediateka zrealizowała również kilka edycji cyklu „Pokonaj depresję”, podczas których w tzw. bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni odbywały się spotkania z terapeutami, lekarzami, psychologami, psychiatrami, specjalistami ds. uzależnień.

Przez 18 lat Mediateka organizowała turniej ogólnej wiedzy muzycznej „FAN”, który bardzo mocno kojarzył się z działem muzycznym. Turniej ten dostarczał wielu emocji i dużo radości. Podczas kolejnych edycji swoją wiedzę muzyczną sprawdzali dorośli mieszkańcy Jastrzębia-Zdroju. Ostatnią odsłoną turnieju był „Pojedynek Mistrzów”, w którym zmierzyli się wszyscy laureaci dotychczasowych edycji.

Mediateka stara się być aktywnym uczestnikiem życia społecznego miasta, być otwartą na wszystkie grupy społeczne, kształtować aktywne postawy uczestnictwa w kulturze, integrować lokalną społeczność poprzez działania kulturalne. Włącza się w organizację bibliotecznych projektów: Tydzień Bibliotek, Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek oraz lokalny Piknik w Kurorcie. Poprzez swoje działania stwarza możliwości różnorodnej edukacji kulturalnej. Wszystkie przedsięwzięcia tematycznie związane są z literaturą i muzyką, a ich adresatami są zarówno przedszkolne i szkolne grupy zorganizowane, jak również indywidualni, dorośli czytelnicy. Wszystkie działania są bezpłatne dla uczestników.

Fot. 3. Winył Giełda w 2017 roku

Źródło: zbiory archiwalne Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju.

W bogatą i różnorodną działalność Mediateki doskonale wpisuje się Winył Giełda. Wydarzenie to kierowane jest do osób zafascynowanych muzyką analogową z jej niepowtarzalnymi dźwiękami i charakterystycznymi trzaskami. Winył Giełda jest dla wszystkich, którzy chcą sprzedać lub kupić, zamienić albo po prostu przyjść porozmawiać o muzyce przy ciastku i filiżance kawy. Docierają do nas również osoby spoza Jastrzębia-Zdroju, z ościennych miast i województw, bywają nawet goście zagraniczni. Odwiedzający poszukują zwykle nagrań konkretnego wykonawcy lub określonego rodzaju muzyki. Zdarzają się też mniej zdecydowani, wtedy można podpowiedzieć i wskazać muzyczną perełkę ukrytą wśród kilku tysięcy płyt, z jakimi docierają do nas uczestnicy spotkań. Wybór jest duży i różnorodny zdominowany oczywiście przez płyty winylowe, ale nie brakuje również płyt kompaktowych, kaset magnetofonowych, różnorodnych gadżetów muzycznych, a nawet sprzętu grającego. Na jednej z giełd pojawił się zacny i sprawny gramofon Bambino, który bardzo szybko znalazł nowego właściciela. Podczas każdej Winył Giełdy można dokonać muzycznych zakupów, porozmawiać o swoich idolach, a także powymieniać się nowinkami ze świata muzycznego. Winył Giełdy odbywają się w każdą drugą sobotę miesiąca (z wyłączeniem wakacji), towarzyszą także imprezom plenerowym organizowanym przez jastrzębską bibliotekę.

O przedsięwzięciu można dowiedzieć się za pośrednictwem strony internetowej [Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju](#)¹, profilu biblioteki i Winył Giełdy na Facebooku, portalu miejskich, lokalnych mediów oraz plakatów i ulotek.

Fot. 4. Pamiątkowa torba na płyty
Źródło: zbiory archiwalne Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju.

Podobnie jak inne giełdy muzyczne w Polsce, tak i nasza cieszy się dużym zainteresowaniem wśród lokalnej społeczności. Nie brakuje dobrej muzyki i świetnych płyt. Dziękujemy wszystkim, którzy z nami tę giełdę tworzą i mamy nadzieję na kolejne 50, a może i więcej spotkań.

JASIONEK, K. (2023). TRZESZCZĄCE WINYLE, czyli 50. Winył Giełda w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jastrzębiu-Zdroju. *Biuletyn EBIB* [online]. Nr 3(210), Poza tradycyjny wizerunek biblioteki i bibliotekarza. [Dostęp 15.08.2023]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://ebibojs.pl/index.php/ebib/article/view/869>.

¹ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dn. 8.07.2023 r.